

טיפול בתפקודי פה OMT

Orofacial Myofunctional Therapy

**הגעת לאורתודונט והופנתם לקלינאית תקשורת?
הילד שלכם מוצץ אצבע? משתמש במוצץ בגיל גן?
יש לו שיבושי הגייה בשורות?**

**הילדה שלכם נושמת מהפה?
השינה של ילדכם לא שקטה?
הלשון שלו משתרבת החוצה?
האכילה של ילדכם לא מאורגנת?**

**אם עניתם בחיוב על אחת או יותר מהשאלות האלה – יש סיכוי גבוה שלילדכם
יש קשיים בתפקודי פה OMD – Orofacial Myofunctional Disorder.**

טיפול בתפקודי פה OMT מתאים גם לילדים וגם למבוגרים

מה זה טיפול בתפקודי פה OMT?

טיפול בתפקודי פה OMT מתמקד בשיפור תפקודי הפה והפנים. מדובר בדפוס המנוחה והתפקוד של שרירי הפה והפנים כגון: נשימה אפית בעירות ובשינה, מנח מנוחה תקין (מה הפה עושה כשלא מדברים ולא אוכלים), לעיסה, בליעה ודיבור. השינוי מתאפשר באמצעות אימון נוירולוגי-שרירי בדרכים חדשות לבניית דפוסי תפקוד תקינים אופטימליים. טיפול זה עוזר בהתפתחות פנים אופטימלית ותומך בצמיחה תקינה של מבנה הפה והפנים. הטיפול מסייע גם בהתמודדות עם הפרעות נשימה חסימתיות בשינה ומשפר את איכות החיים.

מהן הסיבות הנפוצות לקשיים בתפקודי פה?

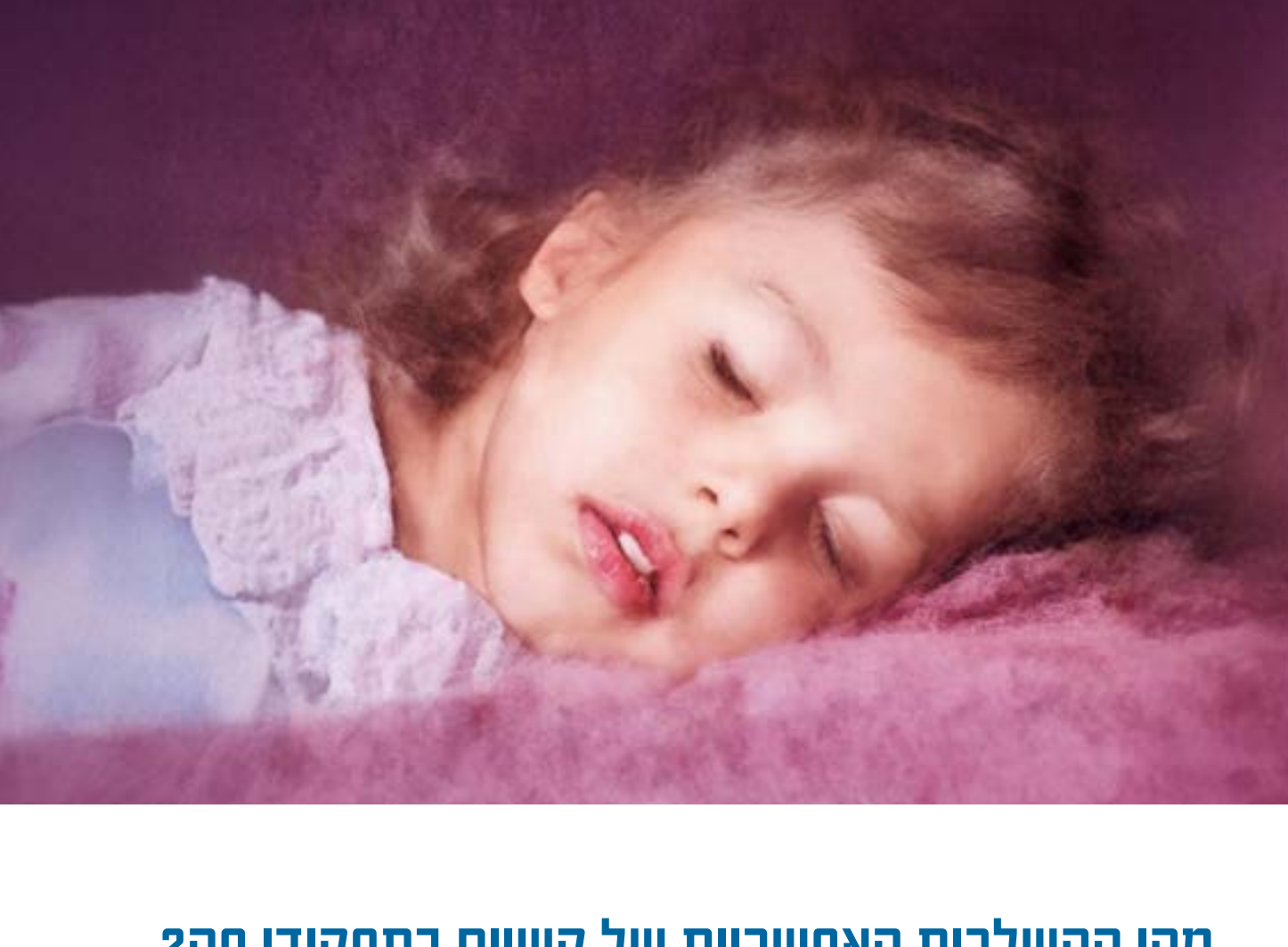
חלק מהסיבות קשורות לגורמים מבניים, כמו שקדים ושקד שלישי (אדנואיד) מוגדלים, לשון קשורה, היחסים בין השיניים והלסתות או כל סיבה מבנית אחרת שבגללה ילדכם יתקשה לנשום בחופשיות מהאף.

סיבות נוספות, סביבתיות, קשורות למשל לחשיפה רבה יותר לגורמים אלרגיים, ליציבה ולחשיפה ממושכת למסכים, לעיסה של מזון רך ומעובד, שימוש בכלים לא מתאימים, כמו בקבוקי שתייה אשר מונעים מהלשון לתפקד כהלכה.

בסופו של דבר, הלשון תתקשה להתמקם בקשת השיניים העליונה והפה שנועד ללעוס ולדבר, יצטרך גם לנשום.

בדיוק כמו במשחק דומינו, תתחיל שרשרת של אירועים: הלשון של ילדכם תישמט לרצפת הפה כדי לאפשר מעבר אוויר לנשימה, מבנה הלסת העליונה עלול להפוך להיות צר יותר, לשיניים לא יהיה די מקום להסתדר בקשת רחבה, ילדכם ינשום מהפה גם בלילה, יבלע בדגם לא אופטימלי, יתקשה ללעוס היטב את המזון ועוד.

לעיתים גם היבטים תחושתיים שונים בחלל הפה יכולים להשפיע על התפקוד התקין של ילדכם.

מהן ההשלכות האפשריות של קשיים בתפקודי פה?

ההשלכות השליליות הן כמו כדור שלג מתגלגל:

קשיים בתפקודי פה עלולים להוביל להתפתחות לא אופטימלית של עצמות הפנים ולתפקוד לקוי של שרירי הפנים. בעקבות כך יחולו שינויים במבנה הפנים וליקויים בסגר הלסתות, אשר יצריכו התערבות אורתודונטית. בנוסף, קשיים אלה עלולים לפגוע בדפוס העיסה והבליעה, לגרום להגייה לא מדויקת של הגאים רבים ולהוביל לדגם נשימה לא אופטימלי (נשימה מהפה במקום נשימת אף תקינה). השפעות אלה מעלות את הסיכון להפרעות שונות כמו נחירות ודום נשימה בשינה, מה שיכול להוביל להרטבות לילה, קשיי קשב וריכוז, השפעה על מצב הרוח, חריקת שיניים במהלך הלילה ועוד. כמו כן, עלולות להתפתח בעיות יציבה, כאבי שרירים, ליקויים דנטליים והרגלים אורליים מזיקים (כמו מציצת אצבע).

מתי כדאי לגשת לאבחון?

קיימים סימנים רבים המרמזים על הצורך בהערכת תפקודי פה אצל קלינאי תקשורת. מומלץ לפנות לאבחון כאשר מזהים שאחד או יותר מתפקודי פה אינם תקינים. נדגיש כאן את הבולטים בהם: הילד נושם מהפה, הלשון שלו לא נחה בגג הפה (החך), הדיבור שלו לא ברור, השינה של הילד לא שקטה, הילד נוחר בלילה, הילד אינו מתנסה מספיק בלעיסת מוצקים קשים, האכילה שלו מהירה, הוא לועס בפה פתוח ועוד.

מומלץ לפנות לקלינאי תקשורת גם כאשר הלשון של ילדכם פועלת רבות בקדמת הפה ורואים אותה משתרבת החוצה כשהוא לא מדבר, כשהוא בולע וכשהוא מדבר. גם הרגלים אורליים מזיקים כמו מציצת מוצץ/אצבע או אחרים הם סיבה לפנייה להערכת תפקודי פה אצל קלינאי תקשורת.

רופא השיניים ו/או אורתודונט יפנה אתכם לקלינאי תקשורת כאשר הוא חושד שתפקודי פה הלא-תקינים משפיעים לרעה על התפתחות השיניים והלסתות. מומחה ללשון קשורה או איש מקצוע אחר ממקצועות הרפואה יפנה אתכם להערכת תפקוד הלשון במקרים שבהם עולה חשד ללשון קשורה.

מתי אפשר להתחיל?

הטיפול מתאים לילדים מגיל 4-5 שנים ולמבוגרים בכל גיל. טיפול בתפקודי פה OMT כהגדרתו, אינו מתאים לילדים צעירים מתחת לגיל 4-5 שנים, משום שהוא מבוסס על מזדעות, שיתוף פעולה ועבודה אקטיבית של המטופל.

עם זאת, קשיים בתפקודי פה יכולים להופיע כבר בינקות. כאשר מדובר בילד צעיר, קלינאי התקשורת ידע להשתמש בכלים ובטכניקות אחרות המתאימות לילד הצעיר ולהתפתחותו ולסייע בעידוד התפתחות תקינה של הפה והפנים.

מה לא מומלץ לעשות?

- לא לתרגל לפי סרטונים באינטרנט בלי הבנה של מה המטופל צריך.
- לא לפנות למטפלים שאינם קלינאי תקשורת כדי לתת מענה לקשיים בתפקודי פה.
- לא לרכוש אביזרים שונים המבטיחים שינוי בתפקודי פה ללא ליווי של איש מקצוע בעל הכשרה מתאימה.
- הטיפול עלול להיות לא נכון ואף מזיק.

מה תפקיד קלינאי התקשורת?

קלינאי תקשורת ייחודיים בכך שבהכשרתם הם מיומנים לטפל במיגוון תחומים הנוגעים לשרירי הפה והפנים. תחומים אלה כוללים: תפקודי פה OMT, טיפול באכילה ובבליעה, טיפול קול, טיפול בהיגוי, טיפול בתהודה, טיפול בהפרעות נשימה בשינה.

בטיפול בתפקודי פה OMT, קלינאי התקשורת יעבוד כחלק מצוות רב מקצועי כדי לתת מענה אופטימלי למטופל.

מיהם קלינאי תקשורת?

- כל קלינאי התקשורת הם בעלי תארים אקדמיים מחוגים להפרעות בתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה.
- לכל קלינאי התקשורת יש רישיון ממשד הבריאות.
- קלינאי התקשורת מאבחנים ומטפלים במגוון אוכלוסיות עם קשיים בתחומי התקשורת, השמיעה, השפה, הדיבור והבליעה, הקול ותפקודי הפה; למשל: אוטיזם, לקויות שמיעה, מוגבלות שכלית, שיקום, שיתוק מוחין, אפזיה, אפרקסיה, הפרעות היגוי, גמגום ולקויות שפה-לימוד.
- קלינאי התקשורת מאבחנים ומטפלים במגוון גילים, החל בילדות המוקדמת ועד לזקנה.

אנו ממליצים לפנות לטיפול אצל קלינאי תקשורת החברים באגודה הישראלית של קלינאי התקשורת, ומתוקף כך מחויבים לקוד האתי שלה.